

1. Lovforslagets formål

Formålet med lovforslaget er gennem en ny bestemmelse i straffeloven at indføre et forbud mod identitetsslørende maskering i forbindelse med møder, forsamlinger, optog og lignende på offentligt sted.

Maskeringsforbudet vil navnlig omfatte tilfælde, hvor maskeringen kan være (eller har været) medvirkende til eller befordrende for, at en demonstration eller anden offentlig forsamling spontant eller planlagt udvikler sig til uroligheder eller optøjer.

Desuden omfatter forbudet besiddelse af beklædningsgenstande mv., der må anses for bestemt til maskering under disse omstændigheder.

Forbudet gælder ikke maskering, der foretages for at beskytte mod vejrliget, eller som tjener andet anerkendelsesværdigt formål. Den sidstnævnte undtagelse kan efter omstændighederne f.eks. omfatte tildækning af ansigtet, der foretages ud fra en religiøs overbevisning eller i forbindelse med karneval og lignende arrangementer.

Om det nærmere indhold og afgrænsning af maskeringsforbudet henvises til pkt. 6 nedenfor og til bemærkningerne til lovforslagets § 1 (straffelovens § 134 b).

2. Baggrunden for lovforslaget

Historisk har der før grundloven af 1849 været udstedt forordninger, der forbød folk at være »maskeret, forummet eller sværtet« på offentligt sted. Forbudet blev siden videreført i politivedtægten for København. Det hidtil sidste maskeringsforbud blev ophævet ved bekendtgørelse nr. 430 af 21. november 1967 af politivedtægt for København, der trådte i kraft den 1. januar 1968. Der kan herom i det hele henvises til John Christensen og Henrik Stevnsborg: *Masker og maskeforbud, i Ugeskrift for Retsvæsen 1988, afdeling B, s. 139-141.*

Siden 1980'erne har der ved forskellige lejligheder været voldelige konfrontationer mellem på den ene side politiet og på den anden side grupper af aktivister, f.eks. bz'ere og autonome.

Konfrontationerne har været karakteriseret ved, at der ofte er begået alvorlige overtrædelser af lovgivningen, herunder vold mod politiet og omfattende hærværk på offentlig og privat ejendom.

I flere tilfælde er det imidlertid - trods indsættelse af større politistyrker - ikke lykkedes politiet at anholde mere end nogle få af gerningsmændene. Årsagen hertil har navnlig været, at politiet ikke med sikkerhed har kunnet identificere, hvilke personer der deltog i ulovlighederne, blandt andet fordi aktivisterne ofte

har optrådt med masker eller hætter under konfrontationerne.

Folketinget har på den baggrund inden for de sidste 10 år flere gange debatteret, om der bør (gen-)indføres et maskeringsforbud. Folketinget har således bl.a. behandlet en række beslutningsforslag om et maskeringsforbud. Ingen af forslagene er blevet vedtaget.

Ved behandlingen af beslutningsforslag og i folketingsvar i tidligere samlinger har Justitsministeriet peget på, at der kan være både lovtekniske og håndhævelsesmæssige vanskeligheder ved et maskeringsforbud.

De seneste erfaringer, herunder urolighederne på Nørrebro i København og i landsbyen Torup ved Randers i november 1999, har imidlertid givet Justitsministeriet anledning til at genoverveje spørgsmålet om et maskeringsforbud.

Som led heri har Justitsministeriet drøftet med politiets ledelse og rigsadvokaten, om den eksisterende lovgivning giver politiet tilstrækkelige midler i indsatsen mod sådanne uroligheder.

Politiet har under disse drøftelser tilkendegivet, at et maskeringsforbud i visse situationer kan være et nyttigt redskab i indsatsen mod uroligheder. Det er politiets vurdering, at et forbud vil give bedre mulighed for at forhindre, at uroligheder opstår, eller at de udvikler sig meget voldsomt.

I forlængelse af drøftelserne har politiets ledelse den 15. december 1999 afleveret en redegørelse om et maskeringsforbud til Justitsministeriet. Redegørelsen indeholder en beskrivelse af, hvordan et maskeringsforbud bør bygges op for at styrke politiets muligheder for at forhindre og opklare kriminalitet i forbindelse med uroligheder, samt hvordan et sådant forbud i givet fald kan håndhæves. Redegørelsen er optaget som bilag til dette lovforslag.

Efter Justitsministeriets opfattelse er den praksis, der i visse kredse har udviklet sig med hensyn til at anvende maskering i forbindelse med demonstrationer mv., ikke acceptabel. I praksis har det således vist sig, at maskering ikke anvendes af personer med fredelige hensigter. Maskering har typisk til formål at gøre det lettere for de pågældende personer at slippe af sted med at deltage aktivt i uroligheder og begå kriminalitet. Anvendelse af maskering har således i praksis vist sig at fremme forstyrrelse af den offentlige orden.

På denne baggrund og i lyset af tilkendegivelserne fra politiets ledelse finder Justitsministeriet, at der bør indføres et maskeringsforbud.

Et maskeringsforbud vil i visse tilfælde kunne forbedre politiets muligheder for, inden uroligheder opstår, at forebygge vold, hærværk og andre lovovertræ-